

WOJEWODA LUBUSKI

PS-V.431.14.2013.MRod

Gorzów Wlkp., dn. 22 stycznia 2014 r.

Pan
Waldemar Górczyński
Wójt
Gminy Pszczew

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (j.t. Dz. U. z 2012r. poz. 1228 ze zm.), w związku z art. 3 ust. 2 i art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2009 r. Nr 31, poz. 206 ze zmianami) i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2011 r. Nr 185, poz. 1092) Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wlkp. przeprowadził kontrolę sprawdzającą w Urzędzie Gminy Pszczew (ul. Rynek 13, 66-330 Pszczew) w zakresie realizacji zaleceń pokontrolnych wydanych dnia 19 listopada 2012 r., w związku z kontrolą problemową przeprowadzoną dnia 26 września 2012 r. - w zakresie działań prowadzonych wobec dłużników alimentacyjnych.

Kontrolę przeprowadziła Małgorzata Rodak – starszy inspektor w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. – w dniu 29.11.2013 r., na podstawie upoważnienia do przeprowadzenia kontroli nr 544-1/2013 z dnia 28 listopada 2013 r.

O terminie przeprowadzenia kontroli zawiadomiono jednostkę kontrolowaną w dniu 26.11.2013 r. (ePUAP oraz faxem).

Kontrola problemowa została przeprowadzona w dniu 26.09.2012 r. w Urzędzie Gminy Pszczew i wykazała poważne nieprawidłowości w zakresie braku realizacji

lub nierzetelnego realizowania zadania zleconego na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w kontekście dochodzenia należności z tytułu wypłaty świadczeń alimentacyjnych. W związku z powyższym, z uwagi na stwierdzone nieprawidłowości, wydano zalecenia pokontrolne i jednocześnie zobowiązano jednostkę kontrolowaną do przedstawienia informacji o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń, a także o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków i zaleceń.

Jednostka kontrolowana pismem z dnia 14 stycznia 2013 r. zawiadomiła o podjętych działaniach mających na celu usunięcie powstałych nieprawidłowości.

Z uwagi na zakres nieprawidłowości i ocenę wcześniejszej kontroli przeprowadzono kontrolę sprawdzającą, w zakresie realizacji zaleceń pokontrolnych wydanych dnia 19 listopada 2012 r.

Jednostka kontrolowana realizuje zadania zlecone na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2009 r. Nr 1, poz. 7 ze zmianami). Dodatkowo Pani Halina Jokiel – Skarbnik Gminy Pszczew, jak również Pani Ewa Maciejczak – Podinspektor ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego posiadają upoważnienie do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji na podstawie Zarządzenia Nr 0050.82.2012 Wójta Gminy Pszczew z dnia 28 listopada 2012 r.

W trakcie kontroli wyjaśnień udzielała Pani Monika Mrozek zatrudniona na stanowisku młodszego referenta ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, obecnie zastępująca Panią Ewę Maciejczak – podinspektora ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego.

Funkcję Wójta Gminy Pszczew od 1998 r. pełni Pan Waldemar Górczyński.

W toku kontroli ustalono, co następuje:

W wystąpieniu pokontrolnym z dnia 19.11.2012 r. organ kontrolujący wydał następujące zalecenia:

- po otrzymaniu wniosku, o którym mowa w art. 3 ust 5 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów niezwłocznie wszczynać postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych;
- podjąć działania mające na celu aktywizację zawodową dłużników, w każdym przypadku, gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązywać się ze swoich zobowiązań z powodu braku zatrudnienia i monitorowanie rezultatów tych działań;

- konsekwentne reagowanie na przypadki, gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwił przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego lub odmówił: złożenia oświadczenia majątkowego, zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy, zgodnie z art. 5;
- rozważenie możliwości opracowania procedur usprawniających komunikację pomiędzy komornikiem sądowym oraz organem właściwym wierzyciela z uwzględnieniem zapisów art. 6 i art. 5 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- przestrzegać właściwości miejscowej w prowadzonych postępowaniach wobec dłużników alimentacyjnych;
- uregulowanie kwestii prawnej w odniesieniu do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W związku z wydanymi zaleceniami pokontrolnymi, ocenie poddano następujące zagadnienia:

1. Przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego z dłużnikiem alimentacyjnym.
2. Aktywizacja zawodowa dłużnika alimentacyjnego.
3. Wydanie decyzji w sprawie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.
4. Przepływ informacji pomiędzy organem właściwym wierzyciela (OWW), organem właściwym dłużnika (OWD) a komornikiem sądowym - w kontekście prowadzonych działań wobec dłużnika alimentacyjnego.
5. Właściwość miejscowa w prowadzonych postępowaniach wobec dłużników alimentacyjnych.

Z informacji przedstawionej przez Panią Monikę Mrozek wynika, iż jednostka kontrolowana była organem właściwym dłużnika dla 25 dłużników alimentacyjnych, w tym dla 9 dłużników była jednocześnie organem właściwym wierzyciela.

Kontroli poddano dokumentację 25 dłużników alimentacyjnych, co stanowi 100% dłużników alimentacyjnych, dla których podmiot kontrolowany jest organem właściwym dłużnika.

Ad. 1. Przeprowadzanie wywiadu alimentacyjnego z dłużnikiem alimentacyjnym

Po otrzymaniu wniosku, o którym mowa w art. 3 ust. 5, organ właściwy dłużnika przeprowadza wywiad alimentacyjny, w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej

i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej, organ właściwy odbiera również od niego oświadczenie majątkowe.

Ustalono, iż dłużnik alimentacyjny każdorazowo, w przypadku otrzymania wniosku, o którym mowa w art. 3 ust. 5, był wzywany na przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego i odebranie oświadczenia majątkowego. W 19 przypadkach na 25, takie wezwanie zostało skierowane, w pozostałych przypadkach, w okresie zasiłkowym 2012/2013 wniosek o podjęcie działań nie został skierowany przez organ właściwy wierzyciela lub nie zostało przyznane świadczenie z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej albo organ okazał się niewłaściwy miejscowo. Wezwanie celem przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego i odebrania oświadczenia majątkowego, kierowane było niezwłocznie po otrzymaniu wniosku, o którym mowa w art. 3 ust. 5 ww. ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – w 6 przypadkach tego samego dnia, w 2 przypadkach na następny dzień, w pozostałych przypadkach w przeciągu miesiąca – 11 wezwań.

Z uwagi na powyższe należy uznać, iż zalecenie pokontrolne „po otrzymaniu wniosku, o którym mowa w art. 3 ust. 5 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, niezwłocznie wszczynać postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych”, zostało zrealizowane.

Ad. 2. Aktywizacja zawodowa dłużnika alimentacyjnego

W przypadku, gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swoich zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, organ właściwy dłużnika:

- 1) zobowiązuje dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się jako bezrobotny albo poszukujący pracy w przypadku braku możliwości zarejestrowania się jako bezrobotny;
- 2) informuje właściwy powiatowy urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego.

Spośród 19 dłużników alimentacyjnych wezwanych na przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego i odebranie oświadczenia majątkowego, na wywiad stawilo się 9 dłużników, wobec pozostałych 10 jednostka kontrolowana podejmowała dalsze działania. I tak, w przypadku 6 na 9 dłużników alimentacyjnych, wobec których przeprowadzono wywiad alimentacyjny, ustalono, iż przyczyną niewywiązywania się ze swoich zobowiązań alimentacyjnych jest brak zatrudnienia. Z uwagi na powyższe wobec 6 dłużników alimentacyjnych podjęto następujące kroki, zmierzające do aktywizacji zawodowej dłużnika:

- 1 dłużnika zobowiązano do zarejestrowania się w PUP jako osoba bezrobotna albo poszukująca pracy, po dostarczeniu przez dłużnika zaświadczenia potwierdzającego rejestrację, skierowano wniosek do PUP o aktywizację zawodową dłużnika alimentacyjnego;
- wobec pozostałych dłużników skierowano wniosek do PUP o aktywizację zawodową.

Dodatkowo, na bieżąco wysyłany jest wniosek o aktywizację zawodową dłużników alimentacyjnych.

Z uwagi na powyższe, należy uznać, iż zalecenie pokontrolne „podjąć działania mające na celu aktywizację zawodową dłużników, w każdym przypadku, gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swoich zobowiązań z powodu braku zatrudnienia i monitorowanie rezultatów tych działań”, zostało zrealizowane.

Ad. 3. Wydanie decyzji w sprawie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

W przypadku, gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego lub odmówił:

- 1) złożenia oświadczenia majątkowego;
- 2) zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy;
- 3) bez uzasadnionej przyczyny, w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, wykonywania prac społecznie użytecznych, prac interwencyjnych, robót publicznych, prac na zasadach robót publicznych albo udziału w szkoleniu, stażu lub przygotowaniu zawodowym dorosłych

- organ właściwy dłużnika wszczyna postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

Decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych nie wydaje się wobec dłużnika alimentacyjnego, który przez okres ostatnich 6 miesięcy wywiązywał się w każdym miesiącu ze zobowiązań alimentacyjnych w kwocie nie niższej niż 50% kwoty bieżąco ustalonych alimentów.

Jednostka kontrolowana w badanym okresie wydała 9 decyzji administracyjnych, uznających dłużników alimentacyjnych za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych - na wywiad alimentacyjny nie stawilo się 9 wezwanych dłużników alimentacyjnych. Natomiast wobec 12 dłużników, zostało wszczęte postępowanie dotyczące uznania dłużnika

za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, z tego 9 postępowań zakończyło się wydaniem decyzji, natomiast 2 postępowania zostały umorzone (w jednym przypadku dłużnik nie mógł stawić się na wywiad, gdyż przebywał w zakładzie karnym, w drugim przypadku egzekucja była częściowo skuteczna), w jednym przypadku do dnia kontroli nie wydano decyzji administracyjnej.

Z uwagi na powyższe należy uznać, iż zalecenie pokontrolne „konsekwentne reagowanie na przypadki, gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwiał przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego lub odmówił: złożenia oświadczenia majątkowego, zarejestrowania się w PUP jako bezrobotny albo poszukujący pracy zgodnie z art. 5”, zostało zrealizowane.

Zadanie zostało zrealizowane z uchybieniami pod względem prowadzonego postępowania wobec Pana (*) - 20.08.2013 r. zostało skierowane zawiadomienie o wszczęciu postępowania w sprawie wydania decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, do dnia kontroli, tj. 29.11.2013 r., nie została wydana decyzja kończąca postępowanie administracyjne. Wątpliwości również budzi terminowość prowadzonego postępowania - w 1 przypadku decyzja zapadła po 2 miesiącach od wszczęcia postępowania wobec dłużnika alimentacyjnego.

Ad. 4. Przepływ informacji pomiędzy organem właściwym wierzyciela, organem właściwym dłużnika a komornikiem sądowym - w kontekście prowadzonych działań wobec dłużnika alimentacyjnego.

Organ właściwy dłużnika oraz organ właściwy wierzyciela przekazują organowi prowadzącemu postępowanie egzekucyjne wszelkie posiadane informacje istotne dla skuteczności egzekucji. Organ właściwy dłużnika informuje organ właściwy wierzyciela oraz komornika sądowego o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego oraz ich efektach.

Każdorazowo w przypadku przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego, była kierowana informacja uzyskana w wyniku przeprowadzania powyższego wywiadu do komornika sądowego prowadzącego postępowanie egzekucyjne, jak również do organu właściwego wierzyciela, o ile jednostka kontrolowana nie była jednocześnie OWW i OWD.

(*) – Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.)

Jednostka kontrolowana wysyłała również, informację o podjętych działaniach wobec dłużników alimentacyjnych do organu właściwego wierzyciela, jak również komornika sądowego prowadzącego egzekucję.

Na bieżąco, w przypadku powzięcia jakichś istotnych wiadomości mających wpływ na egzekucję należności, organ informował komornika sądowego i OWW, np. w przypadku podjęcia zatrudnienia przez Pana (*), czy też bieżącej spłaty alimentów w przypadku Pana (*).

Z uwagi na powyższe należy uznać, iż zalecenie pokontrolne „rozważnie możliwości opracowania procedur usprawniających komunikację pomiędzy komornikiem sądowym oraz organem właściwym wierzyciela, z uwzględnieniem zapisów art. 6 i art. 5 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów”, pomimo iż nie zostały opracowane procedury, zostało zrealizowane, gdyż komunikacja pomiędzy OWW, OWD i komornikiem przebiega sprawnie i płynnie.

Ad. 5. Właściwość miejscowa w prowadzonych postępowaniach wobec dłużników alimentacyjnych.

W jednym przypadku jednostka kontrolowana nie była organem właściwym w sprawie podjęcia działań wobec dłużnika alimentacyjnego i zgodnie z właściwością przekazała wniosek do organu właściwego, tak więc należy uznać, iż zalecenie pokontrolne „przestrzegać właściwości miejscowej w prowadzonych postępowaniach wobec dłużników alimentacyjnych” jest zrealizowane.

Za kryteria oceny posłużyły:

- legalność – w toku kontroli stwierdzono naruszenie przepisów prawa w zakresie art. 25 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w związku z art. 35 i art. 104 kodeksu postępowania administracyjnego.
- rzetelność – na podstawie skontrolowanej dokumentacji w zakresie działań prowadzonych wobec dłużników alimentacyjnych jako organ właściwy wierzyciela wskazać należy, iż zadania nałożone przez ustawodawcę są realizowane rzetelnie.

(*) – Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.)

W toku kontroli ustalono, iż jednostka kontrolowana zrealizowała zalecenia pokontrolne, aczkolwiek stwierdzono w jednym przypadku brak zakończonego postępowania administracyjnego, ponadto w jednym przypadku wydano decyzję o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od obowiązku alimentacyjnego z naruszeniem terminu określonego w art. 35 KPA. I tak, dnia 10.09.2013 r. wysłano do dłużnika zawiadomienie o wszczęciu postępowania w celu wydania decyzji, a decyzja została wydana dopiero dnia 26.11.2013 r.

Pomimo stwierdzonych uchybień, należy uznać iż jednostka kontrolowana zrealizowała zalecenia pokontrolne wydane dnia 19 listopada 2012 r.

Osobą odpowiedzialną za powstanie ww. uchybień jest z racji pełnionego stanowiska Pani Halina Jokiel – Skarbnik Gminy Pszczew.

Z uwagi na stwierdzone uchybienia zalecam:

- przestrzegać terminów określonych w kodeksie postępowania administracyjnego;
- przestrzegać procedur załatwiania sprawy, zgodnie z kodeksem postępowania administracyjnego, poprzez wydanie decyzji, i przepisami szczegółowymi tj. ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 3 i 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (DZ.U. 2011, Nr 185, poz. 1092) oczekuję w terminie 30 dni liczonym od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń, a także o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

Od niniejszego wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO

Jan Świrepo
Wicewojewoda Lubuski